

eksplozija prvih bomb tako učinkovala na moža, da je kot blazen bežal v neko bližnjo vas in se tam šele onesvestil, ko je divjal ves dan po poljih in vrtovih. Potem je prišel k sebi, ali nič ni vedel, kako je bil oospel v ono vas. Jokala je torej žena za neko drugo žrtvijo.

Italija se pripravlja na zimsko vojsko.

Iz Chiasssa poročajo, da se v Italiji že pripravljajo za zimsko vojno. V ta namen že pozivajo italijanski listi prebivalstvo, naj pripravljajo za vojaštvo zimske obleke. Tako pravi milanski „Corriere della Sera“, naj se ženstvo podvzga, kolikor le mogoče in pripravi za vojaštvo na fronti posebno toplih spodnjih oblačil, kajti drugače bi mogla zima in mraz presenetiti vojaštvo. Potem pa nadaljuje omenjeni list:

„Že v Vidmu se menja zimsko temperatura od 3 do 12 stopinj pod ničlo. Na poljih pa je mraz še občutnejši in pada temperatura z 2 do 7 stopinj. Na Krasu je sicer temperatura za nekaj stopinj višja. Toda kar tu učinkuje strahovišče, je burja, silni izhodnik, ki ga poznajo tudi v Dalmaciji in Istri. Burja piha marsikedar tudi v Vidmu in v severnih gorskih dolinah. Kako zimo nastopa pogosteje in traja tujam z različno močjo po cele 14 dni. Leta 1907 je burja povzročila 7 stopinj mraza. Deževje je že v Vidmu zelo obilno, še obilnejše je v predgorjih. V alpskih dolinah že v višini 300 do 400 metrov zapada globok sneg. Tam ni po 60 centimetrov do enega metra snega nič nenavadnega. Večkrat sneži neprenehoma, da zapade sneg do poltretji meter. Posebno močno sneži v gornji Karniji, posebno v Val Daganu. Po zimi leta 1835 do 1836 je na prelazu Monte Croce padlo do 20,31 metra snega, leta 1888 pa 15,87 metra, na Cimi Sappadi 13,96 metra, na prelazu Mauria 15,43 in na prelazu Razzo pa 16,80 metra. V dolini Cadore in na Tirolskem snežni viharji niso tako hudi. Na Trbižu je navadna višina snega 60 centimetrov do enega metra. V izrednih zimah pa nazaste tudi do treh metrov.

Zimski mraz se na alpskih vrhovih izpreminja z višino in močjo vetrov, ki prihajajo iz Srednje Evrope. Celó v dolinah, kakor na Trbižu in San Stefano di Cadore se pogosto opažajo temperature do 20 in še več stopinj pod ničlo, dočim pa je za alpske višine in nezakrite doline v Furlaniji v omenjenem času računati z mrazom 15 stopinj pod ničlo kakor tri ali štiri dni, kakih 20 dni 6 do 10 stopinj, cel nadaljni mesec pa 4 do 8 stopinj mraza. Temperature pod 20 stopinjami mraza so tu redke. Kar pa še občutno povišuje učinek mraza in ga dela skoraj neprečnega, je veter, ki je na nekaterih višinah stalni spremljevalec mraza.“

Kakor je lahko umljivo, da „Corrierova“ razlaga podnebnih razmer na italijanskem bojišču ni bogve kako prikupljiva za armado, ki po veliki množini pozna zimo in sneg samo oddaleč, ali pa niti tega ne. Toplega južnega podnebnja vašno vojaštvo bo pač precej klaverno gledalo, ko kakega lepega jutra zagleda okrog sebe meter na debelo snega, ali pa ko mu začne briti okoli ušes ledena mrzla kraška burja. Plezanje na Krn tedaj pač ne bo posebno prijetno.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 7. septembra.

Ruska armada je vsled Rokitenskega močvirja ločena v dva dela, severni in južni. Severnemu poveljuje general Ruski, južnemu general Evert, najvišji skupni poveljnik se je vedno velik knez Nikolaj Nikolajevič.

Rusi so zbrali svoje zadnje moči ter se z njimi luto in obupno usklajujejo našemu in nemškemu prodiranju. Južna ruska armada se posebno besno brani ob besarabski meji, kjer bi očitno rada ob obeh bregih Dnestra predrla našo bojno črto ter tako ustavila naše prodiranje v izhodni Galiciji, kjer smo Ruse spravili že na izhodni breg reke Seret, (ki teče vspešno z Zloto Lipo v Dnjestr.) Zložov, Zborov, Založe, Brody so v naših rokah, pred Tarnopolom že stojijo naše čete. Trdnjava Luck je padla, kakor smo poročali že med najnovejšimi vestmi, in sedaj se bližajo čete Puhalove armade trdnjave Dubno in Rovno.

Boji v Rokitenskem močvirju se ugodno razvijajo, naše čete prodirajo proti Pinsku in Minsku.

Severna ruska armada se istotako luto ustavlja prodiranju nemške armade, kakor južna prodiranju naše. Posebno hudi so bili boji pri Vilkomiru, kjer poskušajo Rusi predreti nemško fronto, da bi se branili nemško prodiranje proti Vilni in Dvinsku.

Trdnjava Grodno je padla v nemške roke.

Trdnjava Grodno padla.

V petek dne 3. septembra so zavezniške čete z naskokom zavzele močno rusko trdnjavo Grodno ob reki Njemen. Trdnjava je bila le od južne in južno-zahodne strani močno utrjena. Radi tega so zavezniške čete prodirale z veliko naglico od severne in severno-izhodne strani proti trdnjavi. Pobrčilo se jim je z nenadnim naskokom prodreti v mesto in trdnjavo. V mestu se je vršil boj na nož. V Grodnu so se

naši polastili ogromnega plena. Ko so zavezniške čete zavzele Grodno, je predrta močna ruska črta ob Niennenu, kar je za nadaljnje prodiranje naših armad velikega pomena.

Velik plen v Lucku.

Naše čete generala Puhala so v Lucku zajele ogromen vojni plen. Nad 50.000 vreč pšenice in rže, 120.000 vreč pšenice in rži, 30.000 vreč ovs, 11.500 glav goveje živine, veliko skladišče tobaka in soli je prešlo v last zmagovite avstrijske armade. Naše čete so sedaj za več mesecev preskrbljene z ruskimi živili. Stevilo zajetih topov in strojnih pušk ter drugega vojnega gradiva pa še niti ni natanko označeno.

Hudi boji ob besarabski meji.

Zadnje dni divja na skrajnem desnem krilu naše armade, t. j. na ozemlju južno-izhodne Galicije, Bukovine in Besarabije, na severni strani Dnestra, huda bitka Rusi na tem ozemlju srdito napadajo. Rusi imajo ob bukovinsko-besarabski meji pripravljeno za napadanje skoro same kavalerijske čete, med njimi takozvane „donske kozake“, ki se odlikujejo po posebni držnosti in spretnosti in naglem napadanju. Ruskim četam poveljuje na tem ozemlju ruski general Markov, našim pa sloviti general pl. Pflanzer-Baltin.

Dne 2. septembra so naše čete v prostoru pri trgu Okna (izhodno od Zalesčykija) z naskokom zavzele ruske postojanke in jih kljub silnim ruskim protinapadom obdržale v svoji posesti. Z zavzetjem teh postojank se je Rusom odvzela možnost, da bi lahko prodirali na tem krilu v ozemlje med Dnjestrom in Prutom. Na nekaterih mestih, kjer teče Dnjestr v velikih ovinkih (med Zalesčykijem in Chotinom) so še imeli Rusi zasedene nekatere izredno močno utrjene postojanke na južni strani Dnestra. Ker naši od vseh strani silijo proti Rusom, morajo isti pustiti postojanko za postojanko in se umikati na rusko ozemlje. Posebno hrabro so se na tem prostoru borili, kakor je posneti iz poročil vojnih poročevalcev, vojaški oddelki iz Kranjske, Štajerske in Koroške, torej naši slovenski fantje in možje, ki so še ostali naprej na severu.

Srditi artilerijski boji ob Dnjestru.

Izbor o od mesca Zalesčyki, ki je kakor izumrlo, se vrše v prostoru pri trgu Okna hudi artilerijski boji. Naše težke haubice so prisilile Ruse, da zapuščajo postojanko za postojanko. Vsled uspešnega ognja naše artilerije napredujemo ob Dnjestru na črto.

Slovenec ob Dnjestru.

Že mesca junja je preteklo leto dni, kar smo korajžni slovenski fantje se poslovili od naših ljubih starišev ter naši možje od svojih ženi in otročičev. Bila je res velika žalost za naše stariše in žene. Pa mi slovenski fantje smo šli korajžno v lo, za domovino in cesarja. Ob mli smo se začeli z Rusi vojskovati, a sovražnik je stal v veliki premoči proti nam. Pa mi slovenski fantje se ga nismo ustrašili, če nas je ravno parkrat prepodil. Ostali smo kljub temu korajžni ter smo mu zali dobro slediti, ko je pred nami pobral. Sli smo s korajžo za njim. Mesca junja so se nam Rusi močno v bran postavili ter dobro zagradili svoje postojanke ob Dnjestru. Do 9. avgusta smo se gledali kakor pes in mačka. Pa za jutrnico smo jih vedno s krogami pozdravljali. Dne 9. avgusta smo dobili povelje: „Naprej v ruske postojanke!“ Sli smo korajžno naprej. Rusi so nas s krogami pozdravljali, a mi se nismo ustavili in tudi ne ustrašili. Le v ruske postojanke! Tam smo jih veliko počuvili ter jim veščelo sledili dalje. Ali nenadoma dobimo povelje: „Na jug!“ Morali smo zapustiti tega sovražnika ter iti s korajžo nad Italijana. Bog nam daj zmago nad polentarjem, to je nas vseh nasrdneša želja.

Veliko prisrčnih pozdravov pošiljamo z južnega bojišča našim ljubim starišim ter čitatelem „Slovenskega Gospodarja“. Poddesetnik Kranberger od Sv. Barbare v Slov. gor., Franc Sauperl in Alojz Čučko od Sv. Jakoba v Slov. gor., Janez Glaser iz Hoč pri Mariboru in Skrgel iz Leitersberga, vsi od domačega pešpolka št. ...

Goreče vasi in žito.

Avstrijske čete prodirajo mimo zavzete trdnjave Luck čez razvaline mest, trgov in vasi. Rusi pred seboj vse porušijo in požgejo. Vasi in skladišča neznačenega žita gorijo noč in dan in kažejo pet, po kateri se Rusi umikajo. Kozaki zažigajo in pobijejo na begu vse, kar jim pride pod roko. Edino v stran ležeče vasi in sela ostanejo nedotaknjena, ker jih več ne utegnemo zažgati. Prebivalstvo se skriva po gozdovih in podzemskih luknjah, kamor so si znesli tudi svoje najnujnejše stvari. Ko pridejo naši vojaki, se ljudje zopet pokažejo in vračajo na svoje domove. Enako se dogaja tudi dalje proti jugu in ob besarabski meji. Po noči je nebo žareče od plamena gorečih vasi in mest.

Japonci nočejo v Evropo.

Iz Kodanija se dne 5. septembra poroča, da je tamošnji japonsko poslanstvo izjavilo, da je izključeno, da bi Japonska poslala svoje čete na pomoč Rusiji. Vse tozadevne vesti so pa izjavi kodanjskega japonskega poslanika izmišljene.

Ogromne ruske izgube.

Od začetka naše velike ofenzive bri Gorlicah mesca majnika t. l. potri do mesca septembra t. l. so avstrijske armade ujele zavsem 2100 ruskih častnikov, 642.500 mož, zaplenile 391 ruskih topov in 1275 strojnih pušk. Zavezniške armade so pa ujele v isti dobi 3200 ruskih častnikov ter čez 1 milijon mož, zaplenile 2200 topov ter čez 3000 strojnih pušk. K temu se pa pridejo velikanske zaloge žita, moke, živine, ovs, in drugih vojaških potrebščin, ki so se našle v zavzetih ruskih trdnjavah, zlasti v Novo-Georgievsku, v Grodnu in v Lucku.

Kako je obhajal žegnanje na Petrovo.

Vojak Franc Kirar od Sv. Petra pri Mariboru, piše svoji sestri tako-le:

Danes zjutraj ob 3. uri sem odrinil z dovoljenjem g. praporščaka z pajdašem v bližnje mesto, kake ¼ ure oddaljeno od naših postojank. Bil sem namenjen, da kupim vsakovrstnih reči: čokolade, kruha, medu, klobas, čaja itd., reči, ki jih pripeljem iz glavnega mesta na trg. Pot v dolino, po skalnatem pečevju ob prepadih, nad nami izhajajoče solnce, sinje nebo, pod menoj mirno tekoča reka Dnjestr liki srebrnemu pasu je bila bajno krasna. Praviš, ako si dobila prešnje karte: „Že zopet sama domišljija!“ Vendar ne! Tukaj na bojišču, oddaljen od doma in svojih dragih, živíš in umreš v samih domišljijah in srečen si. To je tvoja zabava, tvoj zadnji cilj. Boljše ko imaš domišljije, hitreje ti mine čas in srečnega se počutiš. Ne moreš Boga dovolj zahvaliti za ta dar.

Vendar dalje. Prišel sem v mesto. Pri peku sem naročil kruh ter sel. Kam? Na Glavni trg čakati, da ljudje kaj prinesejo. Bilo je še jako zgodaj. Kaj sedaj? Sel sem gledat razvaline lepih hiš ter prišel do judovskega templja. Tak tempel je nekaj naravnost groznega, posebno še razrušen. Na stopku so naslikane divje zveri in razno orodje, tako levi, leopardi, jeleni, gosli, harče, stoli itd., spredaj hebrejske črke, kitajskim podobne, cesarski orel ter dva kateča z mačji, vse železno. Ah, kak razoček med tem in našim svetiščem! Odtod sam se naptil v katoliško cerkev. Tukaj pa tukaj! Katoliškim cerkvam so Rusi še povsod prizanesli. Pridem v cerkev. Blagodejna tihota, močen duh ilij, samo čebelica molitajni mir. Zvabil jo je duh svetlice v srce matere kristjanov. Mislil sem si: „Glej, tebe pa je privabil duh božji!“ In res, ni bilo zastoj! Malo potpri. Pokleknil sem pred glavni oltar, posvečen presv. srcu Jezusovemu, ter molil iz molitvenika „Slovenskim fantom v slovo“, za katerega sem veleč. gosp. stricu prav iskreno hvaležen. Čez nekaj časa pride č. župnik ali kaplan te cerkve, ne vem, se vsede v sosednjo klopo ter začne moliti brevir. Nagloma me popade misel: Dečko, opravi sv. spoved, ne bo ti škodilo. Res, časa je dovolj, se dobro pripravim ter prosim gospoda za spoved. Rade volje mi ustrezte. Draga sestrica, te spovedi nikoli ne pozabim! Spovedne molitve slovenske, izpoved grehov nemška, nauk poljski. Ob 8. uri sem bil še pri sv. maši. Sv. obhajila nisem mogel sprejeti, ker sem že poprej nekaj jedel in pil. Vendar srečen sem ter Ti tudi to pišem, da se veseliš z mano. Bil sem tudi ob priliki obletnice smrti prestolonaslednika in njegove blage soproge kot zastopnik našega oddelka strojnih pušk pri sv. maši. Res, veliki darovi, katerih nisem vreden! Pišeš mi, da so mi čebelice nanosile veliko izvrstnega medu. Hvala Bogu! Pa tudi mi vojak si hočemo za vzgled vzeti čebelico, ki hrabro brani svoj dom in svojo kraljico, ter izvohčevati sijajne zmage, da zadobimo trajen, vsi človeštvo osrečujoč mir.

Da to pokažemo tudi v dejanju, nam je dal prilobnost 8. avgust. Prišlo je povelje, da gremo „naprej“ nad sovražnika. Ob 10. uri predpitan smo začeli. Ta dan bi me bil skoraj stal življenje. Sicer smo tako vsako uro v smrti nevarnosti, a da bi bila katera krogla tako bližje mojega srca, še ne vem. Streljali smo mnogo, jaz sam sem porabil čez 200 patronov. Bil sem ravno pri svojem delu, ko prihrči od strani krogla in mi predere na levi strani žep, sukno in telovnik. Potem udari v kamen, odtod pa se odbije in mi prileti v zadnji del telesa. Zgalo me je močno, a pozna se nič. Devica Marija in angel varih sta me očitno varovala. Doslej sem še kljub slabemu vremenu trden, da se bom lahko šel na jug nad Italijane.

Angel v kolera bolnišnici.

Na bojnem polju, 30. avgusta 1915.

S severnega bojišča se nam dan 30. avgusta poroča:

Tam nekje ob Dnjestru ne daleč od bojne črte, v neki zelo revni in nepoznani vasi deluje mobilna rezervna bolnišnica 3-3. V to bolnišnico prinesejo vojake, ki obolijo v strelskih jarkih na kolero. Cela vasica je spremenjena v bolnišnico: hišice, šupe in hlevi so napolnjeni z žrtvami strašne bolezni.

Kakor pa v temni noči ne manjka svetle zvezde, tako tudi nam nesrečnim bolnikom v groznih bolečinah, ko se zvijamo po slami kot črvi, ne manjka tolažilne zvezde, boljše rečeno, našega dobrega angela, kakor ga tukaj imenujemo bolniki brez razlike ver in narodnosti. Ta naš dobri angel, ta naša dobra mamica, je veleč. gospod vojni kurat Slovenec Alojzij Dejak, ribniški rojak iz Kranjske. Oh,

ko bi bilo še mnogo takih dobrih ljudi, kakor je ta gospod! Vidimo ga, kako se trudi, da bi nam olajšal naše bolečine in stori vse, da bi nam lajšal gorje. Zanj ni nobeno delo prenizko; on nas čisti, nam zrahlja slamo, na kateri ležimo, nam prinese zdravila in jih sam prej poskusi, da bi nas s svojim zgledom navdušil, da se ne branimo piti neokusne tekočine. Z eno besedo: g. Dejak se ravno tako potudi, kakor ljubeča mati za svojega bolnega otroka. Noč in dan prebije pri nas. Ako opazi, da gre kakemu bolniku na boljše, se mu svetijo oči od veselja in prijazno sme hlja mu zaigra na njegovem suhem in skoro vedno žalostnem licu. Ko pa vidi kakega bolnika v zadnjem smrtnem boju, se mu oči v solzah topijo, briše mu pot z bledega lica in se ne odstrani od njega, dokler ga ni srečno pripravil na pot v večnost. In to se ponavlja dan za dnem. Ako bi vi gospodje tako skrbeli za bolnike, kakor gg. vojni kurasi, potem... On mnogokrat ne je, ne pije, ne kadil, da le more pokloniti kak pribojšek svojim dragim, ko vidi, da že okrevajo in da smejo kaj več zavžiti.

Tako se obnaša proti bolnikom slovenski katoliški duhovnik g. Dejak, zato ga pa ti obožujejo in ljubijo. Tu so vse narodnosti avstrijske monarhije zastopane, ali vsi so edini v ljubezni in hvaležnosti do gospoda vojnega kurata. Pošiljamo tisoč slovenskih pozdravov vsem bralcem „Slov. Gosp.“ Avgust Znidarič od 26. dom. pešpolka, Anton Gobec, Marko Smrekar, Albin Strukelj, Franče Simnovec, Luka Pajer, Janez Drole, Miha Znamenak in Jakob Šardinšek.

Na Balkanu.

Zopet se lahko reče, da na Balkanu vre. Četverosporazum pritiska z vso silo, da bi se balkanske države udeležile vojske ob njegovi strani. Glavno ulogo igra Bolgarija, vse gleda in čaka na njo. Srbija je obljubila, da odstopi Bolgariji vsaj del Macedonije, toda še komaj po vojski, Grčija pa neče nič odstopiti. Bolgarija je vsled tega izgubljena za četverosporazum in ostane nam zvesta. S Turčijo je sodelala Bolgarija posebno pogodbo, a še je ni podpisala. Srbija se boji, da bo Bolgarija najprej prišla njo, zato se mrzlično pripravlja. Tudi Rumunija se pripravlja, a ne ve se, ali proti nam, ali proti Bolgariji, ali proti Turčiji. Grčija se menda ne bo udeležila vojske ob Dardanelah, pač pa bi tudi nastopila, ako Bolgarija pomaga nam.

Dardanele.

Turkom se je posrečilo tudi zadnji teden odbiti vse ljute napade Angležev in Francozov. Italijanske čete še se niso pojavile pred Dardanelami.

Amerika in Nemčija.

Spor med Ameriko in Nemčijo se je konečno vendar poravnal in je tako upanje, da med tema državama ne pride do kakšne vojske, ako se spor s kakim novim slučajem zopet ne poostri.

Angleški parnik se potopil.

Dne 6. septembra zjutraj je zadel pri Fastnetu ob južni obali Irske torpedni strel nemškega podmorskega čolna angleški veliki parnik „Hesperian“, ki se je potopil. Na parniku se je nahajalo 314 oseb in med njimi 13 angleških častnikov in 35 mož, ki so se vračali ranjeni s francoskega bojišča v Kanado v Ameriko, da tamkaj ozdravijo. Rešene so bile vse osebe, utonil ni nihče. Na angleškem parniku se ni nahajal prav nobeden podanik Združenih držav Severne Amerike.

Razne novice.

* **Eno leto papež.** Pretekli ponedeljek, dne 6. septembra je minulo eno leto, kar je papež Benedikt XV. zasedel prestol sv. Petra. Hudi so časi, v katerih Benedikt XV. vodi ladjo katoliške cerkve po razdivjanem svetovnem morju. Sreče krvavi božjemu namestniku, ko se vrši v Evropi krvava morija med narodi. Mnogo očetovskih opominov je že papež poslal v svet in skuša s raznimi posredovanji omejiti krvavo in grozno klanje. Upamo, da se velikemu papežu Benediktu XV. končno vendar posreči, da se kmalu doseže tako zaželjeni mir.

* **Slovenski invalidi se zahvaljujejo.** Iz mesta Most (Brüx) na Češkem smo dobili sledečo zahvalo: Trije slovenski invalidi, bivši ruski vojni ujetniki, se iz dna srca zahvaljujejo sv. Očetu Benediktu XV., za velikodušno in očetovsko prizadevanje, da se je nas rešilo iz ujetniškega mučenštva. Velikemu vladarju sv. katoliške cerkve tisočera hvala za velik trud, da bi olajšal gorje nesrečnim ujetnikom. Živel sv. Oče Benedikt XV., velik prijatelj in dobrotnik vojnih nesrečnežev! — Trije slovenski invalidi, bivši ruski ujetniki.

Laž na laž. Kadar se sovražnikom sv. Cerkve na bojiščih prav ne sponaša, ali pa kadar nima kaj pisati več, se pa spravijo nad papeža. Te dni je izšel uradni škofiljski list v Solnogradu, v katerem ondotni nadškof opozarja svojo duhovščino na lažnjive govorce, ki jih tresijo brezvesni ljudje okrog, češ, da je papež Benedikt XV. hujskal Italijo za vojsko, da je posodil italijanski vladi denar, da je blagoslovil italijansko orožje itd. Škof pravi: Te laži so ovržene že s tem, da framasnostvo in vse, kar je z njim v zvezi, papeža neprestano pobija in grdi. Kljub temu se pa utegne tudi marsikak dober kristjan dati premetiti in zbegati, ko sliši take izmišljene laži proti papežu; zato — pravi solnograški škof — naj se ljudstvo pouči, kako se papež neumorno trudi, da bi se končali nesrečni boji med evropskimi krščanskimi narodi, koliko si je že prizadejal, da bi se začela mirovna pogajanja. Trud in mirovno delo papeževov z odobravanjem priznavajo tudi nasprotniki sv. Cerkve. Frmazoni, zakleti sovražniki sv. Cerkve in pravi povzročitelji sedanje vojske, hočejo splošno nevoljo narodov od sebe odvaliti in zvaliti na sv. Očeta ter tako povzročiti po krvavem svetovnem klanju — nevaren kulturni boj.

* **Cerkvene slovesnosti v Ptujju.** V sredo, dne 1. septembra, je bilo posvečenje novega prošta in instalacija nadžupnika ptujškega, mil. g. Martina Jurkoviča. Obrede je izvršil prevzveni gospod knezoškof ob asistenci mil. gg. stolnega dekana Jožefa Majceca in konjiškega arhidijakona Fr. Hrasteljna ter ob navzočnosti mnogoštevilne č. duhovščine, zastopnikov različnih uradov, in množice pobožnega ljudstva. Novi ptujski prošt je rojen dne 27. oktobra 1847 pri Sv. Juriju ob Ščavnici, bil v mašnika posvečen dne 27. julija 1873 ter je župnikoval najprej pri Sv. Petru blizu Maribora, potem v Ljutomeru, odkoder se je sedaj preselil kot dekan in prošt v Ptuj. Od cesarja je odlikovan z viteškim križcem Franc Josipovega reda, od škofa z naslovom duhovnega svetovaleca. Vrh tega je imejitelj častne kolajne za 40letno zvesto službovanje. — Drugi dan, dne 2. septembra, se je vršila sv. birma v mestni župniji. Bilo je 236 birmancev. Kakor je prevz. g. knezoškof prvi dan v odlični pridigi predstavil novega prošta kot oznanjevalca miru z Bogom, s seboj in z ljudmi, tako je ta dan z ozirom na preteklo angeljsko nedeljo navduševal in tolažil pobožne poslušalce, da jim je pravil o mogočnem varstvu, katerega daje Bog po svojih angeljih varuhih nam in naši zmagoviti armadi na suhem in na morju, v zraku in v vseh drugih okoliščinah. — Tretji dan je prevz. g. knezoškof med drugim obiskal nekatere vojaške pruje bolnišnice, kar je izzvalo po vsem mestu hvaležno veselje, v bolnišnicah pa veliko tolažbo. Prevzvišeni je vsakega bolnika nagovoril, tolažil in vse skupaj bogato obdaroval. — Četrty dan je bila sv. birma v slovenski cerkvi o. minoritov. Birmancev je bilo 845. V pridigi je Prevzvišeni razložil obilno zbranim vernikom vire milosti in miru. Predno je bil popoldnem odhod v Maribor, so prišli odličnjaki mesta in okraja, da se poslovijo od prevz. knezoškofa.

* **Župnijski izpit** je napravil č. g. Ferdinand Žgank, kaplan v Dobju pri Planini.

* **17. smrti dan cesarice Elizabete.** Jutri, petek dne 10. septembra je 17. obletnica nesrečne smrti avstrijske cesarice Elizabete. Po vseh cerkvah se bodo ta dan služile sv. maše za dušnice za rajno in nepozabno našo vladarico.

* **Hrvatje in Ogrji pri cesarju.** Dne 2. septembra se je do 500 Hrvatov in Ogrrov pokleknilo na Dunaju cesarju in mu izrazilo svojo udanost in zvestobo. Na Dunaju so planolale tudi hrvaške zastave, cesarja pa je ban Skrllec nagovoril v hrvaškem jeziku. Cesar je bil obiska zelo vesel.

* **Slovenskim ženam in dekletom!** Slovenska deca se naj vzgaja katoliško, avstrijsko, a tudi odločno slovensko. Slovenske žene, vzgojite deco v tem smislu. A tudi na slovenska dekleta, ki so narodni stvari že toliko uslug storile v zadnjih letih, se obračamo, da uplivajo v svojem krogu na izrazito slovensko mišljenje, posebno pri nežni mladini. V tem času je to najvažnejša narodna dolžnost. Žene in dekleta, izpolnite jo!

* **Vpoklicanje letnikov 1897. in 1865. do 1872.** Z Dunaja poročajo: Črnovojniki letnika 1897. bodo poklicani (izvzemši najbrž sprednješolske d'lake) dne 22. septembra pod orožje. Črnovojniki letnikov 1865. do 1872. bodo poklicani najbrž 15. oktobra ali pa še le 15. novembra.

* **Padli junak.** Na italijanskem bojišču je padel praporščak Julij Dernovšek, začel od granate. V 6-mesečnih bojih s severnimi sovragi si je priboril obe srebrni hrabrostni svetinji, na jugu pa ga je dohitela britka kosa že v prvih dneh.

* **V Ljubljani** je umrl infanterist Dom. Kramberger iz Ljutomera.

* **Slava 26. domobranskemu pešpolku!** Dne 26. avgusta t. l. je obhajal naš slovenskoštajerski 26. domobranski pešpolk na bojišču obletnico bitke pri Žukovu. Polk je korakal k službi božji, h kateri je

tudi bil povabljen divizionar. Naš vojni kurat č. g. Pinfer je imel spodbuden nagovor na vojake, v katerem je navedel junaške čine polka v tej vojski. Po končani službi božji je zaukazal divizionar, da sta morala 11. stotnija in oddelek pionirjev tega polka stopiti pred fronto, da se obema posebej zahvali, ker je bil vsled njihovega hrabrega junaštva dne 8. avgusta omogočen padec območja pri Černelici. Divizionar je imel sledeči nagovor: „Vojaki! 11. stotnija je izvršila slave poln čin, ki ji bo za dolgo dobo zagiral v zgodovini častno znamenje. Pod vodstvom hrabrega poveljnika, nadporočnika Rakuše (g. Rakuša je štajerski Slovenec), je udrla ta stotnija kot prva skozi sovražne žičnate ovire. Kot prva stotnija celega tretjega armadnega zbora je izvršila čin, katerega se je smatralo poprej za nekaj nemogočega. In prostor, katerega je zavzela ta stotnija, ga je obdržala v svoji oblasti in ga ni več dala iz svojih rok. Hočem uporabiti današnji dan tudi za to, da izrazim zahvalo hrabrim pionirjem polka, ki so opomogočili prodiranje 11. stotnije na ta način, da so razstrelili sovražne ovire in so s tem veliko pripomogli k temu junaškemu činu. Naj bodo za vzgled in vzor vsem drugim. Ta stotnija vam kaže, kaj zmorejo vojaki, katero preveva posebna hrabrost. Prepričan sem, da bodo rešile vse ostale stotnije in oddelki strojnih pušk svojo nalogo ravno tako, kakor jo je izvršila ta stotnija in ta oddelek pionirjev. V nekaterih dneh bomo pokazali osvojenemu nasprotniku, kaj se pravi napasti našo armado. Tam na tistih hribih bomo opravičili zaupanje, katero stavi v nas vse Njegovo Veličanstvo in ne bomo niti pedi zemlje prepustili sovražniku. Vojaki! To mi morate obljubiti s tistim „hura!“-klicem, s katerim se bomo vrgli na sovražnika. Trikratni „hura!“ Po tem slavlju je defilirala pred divizionarjem ves polk pod poveljstvom majorja Hausnerja, ki sedaj nadomestuje polkovnega poveljnika. Polkovnik Schönauer je na dopustu. — Naš domobranski (26.) pešpolk sestoji iz večinoma samih slovenskih fantov in mož. Slava slovenskim domobranecem!

* **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrni zaslužni križec na traku hrabrosti e svetinje so dobili: nadlovca 8. lovškega bataljona Teodor Stepančič, četovodja 47. pešpolka Viktor Golob in računski podčastnik 3. st. div. R. Čape. Srebrno svetinjo I. razreda so dobili: četovodja Ivan Gerdač, korporal I. Stih, poddesetnik Josip Lipnik, infanterist Simon Vidnik, črnovojniki Valentin Sušnik, korporal Josip Mlakar in Franc Starmuš, desetnika Ivan Šaro in Ivan Vunček ter nadomestni rezervisti Franc Hrovat, vsi 7. pešpolka. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: računski podčastnik Ludvik Mihčič, predmoster I. Uranič in topničar Anton Jevšek, vsi pri 9. topničarskem polku; četovodja Ign. Kuhelj, črnovojni pristovodje desetnik Ivan Lipnik, infanteristi Franc Juri, Josip Kabuš, Stefan Kovač, Josip Kučič, Josip Rošej, Tomaž Urbas, Filip Trojar, črnovojniki četovodja Edward Habernik ter infanterista Anton Koban in Ivan Rebernik, vsi pri 7. pešpolku; dragonec 5. dragonskega polka Franc Marenčič, korporal Franč Okrajnik in infanterist Franč Pavrič, oba od 27. pešpolka, črnovojniki četovodja 7. pešpolka Edward Habernik. Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: topničarji 3. gorskega topničarskega polka: Porin, Arko, Cas, Kastelic in Krevclj; črnovojniki infanteristi 7. pešpolka Vale t in Lušnik; stražmošter 7. dož. orož. poveljstva Nikolaj Furlan in stražmošter 2. bes. hereceg. pešpolka Franc Zadnikar in četovodja 6. domobranskega polka Adalbert Radaj. Počivalni dekret domobranskega ministrstva je dobil računski oficijal Matja Arneč.

* **Dva vojaška begunca ustrelena.** Dne 6. septembra t. l. sta bila v Gradcu ustreljena dva vojaška begunca, in sicer pešca Ramund Eicler in Jožef Hammer od 27. pešpolka. Obsodba se jima je razglasila v soboto, v nečeljo jo je pridil vojski poveljnik in v ponedeljek zjutraj ob 7. uri sta bila ustrelena.

Pogostje se: Franc Kutnik, c. kr. dom. polk 8. 3. I. stotnija, I. vojna pošta 8. Kdor kaj ve o nem. najzagledno raznozi ženi Julijani Kutnik pos. v Str. čiji vasi pri Lutomeru — Ivan Fajlič pri lov. bat. št. 2. III. stotnija vojna pošta urad 78. Odg. r. Anton Pripič, Radlavci, Mala Nolelja pri Lutomeru — Jan Šuman, 26. domobranski pešpolk 4. stotnija, vojna pošta 48, se povreča že od 6. sept. 1914. O. govorn. pros. Valec n. zunan. Bičkova, p. Sr. B. uelikt v Slov. gorisch.

* **Koliko podpor se je že izplačalo družinam v-poklicanih.** Do 1. junija 1915 se je družinam v-poklicanih — brez Galicije in Bukovine — izplačalo 513 milijonov kron. Na štajersko je prišlo teh podpor do 30. jun. t. l. 21.955.547 K 53 vin., na Koroško 7.103.671 K, na Kranjsko 10.136.606 K 30 vin., na Primorsko 32.639.294 K 2 vin., v Dalmaciji 24.26.766 kron 18 vin.

* **Koliko se je že izdalo podpor za družine v-poklicanih?** Iz Dunaja se poroča, da se je do sedaj izdalo v Avstriji okrog 700 milijonov kron za podpore družinam v-poklicanih.

* **Črni čevlji se odpravijo.** Vojno ministrstvo je odredilo, da se odlej za vojaštvo ne sme več izdelovati čevljev iz črnega, ampak samo iz rjavega usnja.